

תוכנית לתואר שני (M.Ed.) תכנון לימודים והערכה- נתיב חדשנות פדגוגית "המהפכה"

ראשי התוכנית: יעקב הכט; אריק מנדלבאום וד"ר חנין ואסל

שעת קבלה: לפי תיאום מראש

דוא"ל :

יעקב הכט: yaacov@education-cities.com

אריק מנדלבאום: arieman@mli.org.il

ד"ר חנין ואסל: haneen.vasel@beitberl.ac.il

סגל התוכנית: אריק מנדלבאום; יעקב הכט ; ד"ר חנין ואסל; ד"ר ישי מור; ד"ר עדי לוי-ורד; ד"ר עמיחי ריגבי

מנהל סטודנטים: יעל בן - דוד בטאט

מיקום: דקל 425

טלפון: 09-7476331

דואר אלקטרוני: yaelbd@beitberl.ac.i

רציונאל תוכנית:

מערכת החינוך מתמודדת בעשורים האחרונים עם שינויים מואצים המחייבים פיתוח תפיסות פדגוגיות חדשניות ויכולת להוביל תהליכי שינוי מורכבים. מציאות זו מחדדת את הצורך באנשי חינוך בעלי הכשרה אקדמית מתקדמת, המסוגלים לחבר בין ידע תאורטי, חשיבה ביקורתית ויישום פדגוגי מבוסס הקשר.

תוכנית התואר השני M.Ed בתכנון לימודים והערכה- נתיב החדשנות פדגוגית "המהפכה" נועדה להכשיר אנשי ונשות חינוך להובלת חדשנות פדגוגית משמעותית, תוך שילוב בין מחקר אקדמי עדכני לבין פיתוח מיזמים חינוכיים רלוונטיים לשדה החינוכי. התוכנית מבוססת על תפיסה הרואה בלומדים שותפים פעילים בעיצוב תהליך הלמידה ובהובלת שינוי, ומבקשת להצמיח מנהיגות חינוכית יזמית הפועלת מתוך אחריות מקצועית, מחויבות חינוכית וראייה מערכתית. מתוך תפיסה זו מתחדדת גם זהותה הערכית והמעשית של התכנית. תכנית "המהפכה" נועדה להכשיר מנהיגות חינוכית שאינה מסתפקת בניהול הקיים, אלא פועלת כקהילת הוגים ויזמים. אנו מבקשים לחבר בין המאקרו הרעיוני – הפילוסופיה של החינוך והאתיקה של המפגש האנושי – לבין הפרטים האופרטיביים של השדה. המטרה היא להפוך את המעשה החינוכי מפעולה טכנית למעשה יצירה, המחזיר לאיש החינוך את קולו האישי ואת סמכותו המוסרית.

מאפייני תוכנית הלימודים

- ❖ התוכנית מבוססת על טיפוח למידה עצמאית והכוונה עצמית, תוך יצירת תנאים פדגוגיים המאפשרים לסטודנטים ללמוד, לחקור ולהעמיק באופן עצמאי.
- ❖ למידה שיתופית המדגישה שיח עמיתים והכרה בידע המקצועי שמביאים הסטודנטים עימם, לצד ידע תאורטי ומחקרי אקדמי.
- ❖ התוכנית מאפשרת לסטודנטים לבחור תחומי עניין רלוונטיים, להביאם לדיון אקדמי, ולפתחם באמצעות למידה וחקירה שיטתית.
- ❖ מאפיין מרכזי של התוכנית הוא בחירת נושא חדשנות פדגוגית על-ידי הסטודנטים, אשר מלווה את הלמידה לאורך התוכנית ומהווה מוקד ללמידה, חקירה וחשיבה מעמיקה. - הסטודנטים מפתחים את נושא החדשנות הנבחר באמצעות תהליך מובנה הכולל חקירה תאורטית, תכנון פדגוגי, יישום והערכה, כחלק מתהליך הלמידה האקדמי.
- ❖ שילוב מפגשים עם מנטורים ואנשי חינוך מובילים, מהאקדמיה ומהשדה, לצורך העשרה, השראה וליווי תהליכי חשיבה ויזמות.
- ❖ למידה במתכונת משולבת, המשלבת מפגשים פנים-אל-פנים ולמידה מקוונת לסירוגין.
- ❖ עבודה בקבוצות למידה מגוונות, המדגישות אחריות משותפת ללמידה, רפלקציה מקצועית והובלת שינוי פדגוגי.
- ❖ התוכנית כוללת שני מנטורים, המלווים את הסטודנטים לאורך תהליך הלמידה ופיתוח החדשנות.
- ❖ התוכנית שמה דגש על הטמעת בינה מלאכותית כתשתית תומכת למידה והערכה, באמצעות הקניית כלים ומיומנויות לשימוש מושכל בטכנולוגיות מבוססות בינה מלאכותית בהקשרים פדגוגיים.
- ❖ התוכנית עושה שימוש בשיטות הוראה חדשניות, המדגישות למידה פעילה, חקירה, רפלקציה, שיח עמיתים ופיתוח חשיבה ביקורתית ויזמית.

תוכנית הלימודים:

התוכנית מעוצבת כתהליך למידה מובנה ומתמשך, שמטרתו פיתוח חדשנות פדגוגית באמצעות חקירה יישומית. בשלב הראשון הסטודנטים מזהים ובוחרים נושא בתחום החדשנות הפדגוגית, ומעמיקים בו על בסיס ידע תאורטי, מחקרי ומקצועי. בשלב השני מתבצע תכנון פדגוגי שיטתי של המיזם הנבחר, בשלב השלישי מיושם המיזם, ובשלב הרביעי מתקיימת הערכה של התהליך ושל המיזם, באמצעות גישות וכלים מגוונים. במסגרת התוכנית מושם דגש על הכרת מודלים של חדשנות פדגוגית, מכל רחבי העולם (כולל אופציות לסיורי למידה וירטואלים ופיזיים), כחלק מהתהליך הלימודי ומהדגש על חקירה, תכנון והערכה, משולבת בתוכנית בינה מלאכותית כתשתית תומכת ללמידה ולהערכה. הסטודנטים נחשפים לכלים מבוססי בינה מלאכותית ורוכשים מיומנויות לשימוש מושכל בהם, בדגש על יישומם בתהליכי הערכה פדגוגית, ניתוח נתונים ורפלקציה. בנוסף, חלק מן המרצים משלבים עזרים וכלים מבוססי בינה מלאכותית בקורסים, בהתאם לאופי הקורס ולשיקול דעת פדגוגי, מתוך מטרה להרחיב את אפשרויות ההוראה והלמידה בתוכנית.

מטרות התוכנית

- ❖ **פיתוח ידע תאורטי ומעשי מתקדם:** לפתח בקרב אנשי ונשות חינוך ידע תאורטי ומעשי מתקדם בתחום החדשנות הפדגוגית, הנשען על מחקר אקדמי עדכני ועל הבנה מעמיקה של הקשרים חינוכיים מגוונים.

- ❖ **הקניית יכולת חקירה שיטתית:** להקנות יכולת חקירה שיטתית של סוגיות פדגוגיות חדשניות, תוך פיתוח מיומנויות של ניתוח, המשגה וביקורת מבוססת ידע מחקרי ומקצועי.
- ❖ **טיפוח יכולות תכנון, יישום והערכה של מיזמים:** לטפח יכולות של תכנון, יישום והערכה של מיזמים פדגוגיים חדשניים, כחלק מתהליך למידה יישומי ומובנה.
- ❖ **פיתוח חשיבה ביקורתית, רפלקטיבית ויזמית:** לפתח חשיבה ביקורתית, רפלקטיבית ויזמית, המאפשרת הובלת תהליכי שינוי פדגוגיים ברמה הכיתתית, הבית-ספרית והמערכתית.
- ❖ **קידום למידה עצמאית והכוונה עצמית:** לטפח לומד בעל הכוונה עצמית, תוך חיזוק האחריות האישית של הסטודנטים ללמידתם ולהתפתחותם המקצועית.
- ❖ **טיפוח אוריינות טכנולוגית-הומניסטית:** שימוש מושכל בבינה מלאכותית ככלי מחקר, פיתוח והערכה, תוך שמירה על עליונות הרוח והמגע האנושי.
- ❖ **חיבור בין ידע אקדמי לשדה החינוכי:** לחזק את הקשר בין ידע אקדמי לבין ידע מהשדה החינוכי, באמצעות למידה שיתופית, שיח עמיתים ושילוב ידע מקצועי של הסטודנטים בתהליך הלמידה.
- ❖ **טיפוח מנהיגות מבוססת משמעות:** הצמחת אנשי חינוך המסוגלים להוביל שינוי תרבותי בארגונים שלהם, מתוך ראייה מערכתית ורגישות חברתית. לפתח מנהיגות חינוכית יזמית הפועלת מתוך מחויבות מקצועית, אחריות חינוכית וראייה מערכתית, ובעלת יכולת להשפיע על תרבות ההוראה והלמידה במערכת החינוך.
- ❖ **פיתוח מומחיות כפולת פנים:** יכולת לנוע בחופשיות בין קומה רעיונית-מחקרית לבין הוצאה לפועל של מודלים עבודה יישומיים.
- ❖ **טיפוח חשיבה פרדיגמטית מתקדמת:** הקניית כלים לפירוק פרדיגמות ישנות ובניית מודלים חדשים המותאמים לעולם של אי-ודאות.

תנאי קבלה

- ❖ תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר, בציון ממוצע של 80 לפחות.
- ❖ תעודת הוראה. מועמדים אשר החלו לימודי תעודת הוראה אך טרם סיימו אותם, יידרשו להשלים את לימודיהם במהלך שנת הלימודים הראשונה בתוכנית.
- ❖ ניסיון בהוראה או בעשייה חינוכית במערכת החינוך. היקף ואופי הניסיון ייבחנו לגופם במסגרת הליך הקבלה.
- ❖ הקבלה לתוכנית מותנית בעמידה בפני ועדת קבלה, הכוללת ריאיון אישי.

מבנה הלימודים

הלימודים בתוכנית מתקיימים בהיקף של 18 ש"ש, ומתקיימים ביום א, במתכונת המשלבת למידה פנים-אל-פנים ולמידה מרחוק. התוכנית מתמקדת בפיתוח מיזם חינוכי בתחום החדשנות הפדגוגית, הכולל תהליכים של תכנון, יישום והערכה. פירוט נושאי הלימוד יופיע בהמשך.

התכנית בנויה כתהליך ספירלי הנע בין הגות ליישום:

- שלב א: המשגה ודימוי (הזיהוי): איתור ה"כאב" הצורך/האתגר הפדגוגי או ההזדמנות המערכתית. הסטודנטים מגדירים את חזון ה"מהפכה" שלהם מתוך חיבור לערכיהם ותפיסת האדם שלהם.

- שלב ב: חקירה וארכיטקטורה רעיונית: העמקה בתיאוריות של חדשנות ובמודלים בינלאומיים, תוך פירוק מודלים מצמצמים ובניית חלופות הוליסטיות. בשלב זה, הסטודנטים גם מתכננים את המיזם החינוכי שלהם.
- שלב ג- יישום: תרגום הרעיון המופשט לפרקטיקה חיה בשטח. זהו השלב שבו המחשבה פוגשת את המציאות הארגונית המורכבת.
- שלב ד'- רפלקציה ואתיקה של הערכה: בחינת המיזם לא רק במונחי "הצלחה", אלא במונחי השפעה על רווחת האדם והקהילה.

סטודנטים מצטיינים יוכלו, בכפוף לאישור ועדת הקבלה, לבחור **במסלול מחקרי (תזה)** החל מהשנה השנייה ללימודיהם בתוכנית, ולהגיש עבודת מחקר (תזה) בהנחיית חבר/ת סגל בכיר/ה מהמכללה. הבחירה במסלול המחקרי מותנית בעמידה בקריטריונים אקדמיים גבוהים, ובהם ממוצע ציונים של 90 ומעלה בתוכנית, ציון 90 לפחות בסמינריון ובקורסים המתודולוגיים, וכן אישור ועדת קבלה הכוללת ריאיון אישי. הוועדה רשאית לקבוע דרישות אקדמיות נוספות בהתאם לשיקול דעתה. סטודנטים שיתקבלו למסלול יידרשו להשתתף בסדנה ייעודית לסטודנטים חוקרים, ובמידת הצורך להשלים קורסים מתודולוגיים מתקדמים, לרבות קורסי סטטיסטיקה למתקדמים.

אקרדיטציה על לימודים קודמים

הכרה אקדמית בקורסים מסוימים תישקל על בסיס לימודים קודמים רלוונטיים שנלמדו במהלך שש השנים האחרונות, במסגרת לימודי תואר שני במוסד אקדמי מוכר, לאחר בחינת הסילבוס והציון שהושג בקורס.

נושאי	שנה א	שנה ב	סה"כ בש"ש
מבואות			4 ש"ש
מהפכה בחינוך: מבוא לחדשנות, פיתוח חדשנות ותיאוריות חלק א	2		
מהפכה בחינוך: מבוא לחדשנות, פיתוח חדשנות ותיאוריות חלק ב		2	
קורסים מתקדמים			1 ש"ש
אוריינות מחקרית איכותנית מתקדם	1		
סמינריון			4 ש"ש
סמינריון: חקר חדשנות פדגוגית - משולב	2		
פרקטיקום סמינריון שדה בהערכה		2	
קורסים מתודולוגיים			2 ש"ש
שיטות מחקר וסטטיסטיקה א	1		
שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב	1		
סדנאות			2 ש"ש
פיתוח חדשנות פדגוגית-משולב		2	
קורסים מתקדמים			5 ש"ש
תכנון חדשנות במערכת החינוך	2		
הערכת תוכניות חינוכיות חדשניות - מהפכה		1	
הערכה חלופית (מתיאוריה למעשה) -מהפכה		1	
סוגיות בהערכה ועקרונות בפיתוח מבחנים		1	
סה"כ			18 ש"ש

